

Nyo Erai Aonite?

Erai epite ngolo angopiyaria akiru alokitela nooi anera amwanu akwap, ka amamukau ka ekuwam dang. Etakanunuyete ngakiro nugu alotooma ngikaru ngulu alalak ageun angitomotomoi tar ngamilionin angikaru, anera irimi akwap ka iloco dang, ecai akolong ngina amwanan nooi, ka etic angitunga tokona. Kotere ngariongeta ka ekibooye aloreria, erai Aonite akilocokinet ka akwap anakamu ka nakiporo (amwanis ka akwap)

Epol Ayenut atemar adolu aonite kotere etic ngolo itiyaete ngitunga nooi tokona aloreria.

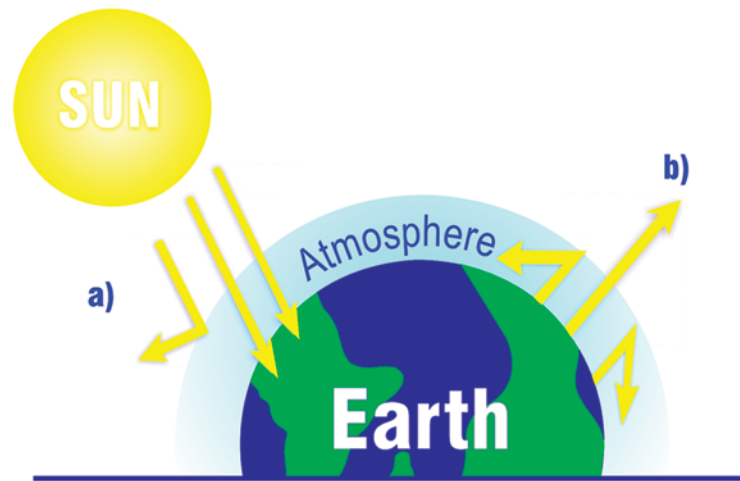
What causes Climate change?

Adolu Aonite anguna eyatakinor apuru ka akim (CO2) kaapei ka apuru aloboro anguluce dang aloreria yok. Eyai eburanikit ka ekuwam ka apuru ngolo erapit akwap alokidiana kotere emwana kan akiyar angitunga. Nai angina icunyeta ngitunga ngiboro ngulu alalak ka akitare dang, (Alofacorio, namotokai, kaakitub ngikito ka nguluce), eyatakin eyakae ka eburanaikit angol, tosodi amwaniar akwap nooi. Ayau nai ibore ngin ngakiloconokineta nguna alalak ikwa angopiyarit ka akiru ka amwanis alotela. Nai anen dang, engerito ngice kaosok epite ngolo eyatakinia etic angitunga tokona amwanis ka akwap.

Eretak apuru alokidiana amwanis ka akolong anera ayeekis eburanikit kotere arapia akwap ikwa acupa ka akai *angina aliban*.

Epedori apuru ngin akiboyi alokidiana ngikaru ngulu alalak erai kelomasi lokuwam. Ani iyatakin apuru ngin, emwanuni akwap dang nooi. Elomunit nai ekuwam ka apuru angin angina icunyere akimiet, ekuwam ka akimiet kaapei ka apeteron dang.

Impact of greenhouse gas emissions

Nguna Ayau Aonite alo Uganda.

Ikwangina ekulyakania Uganda, epatana ariamun ngican nooi kotere akilocokinet kaamwanis ka akwap anera nyepatana akiuriar ngican ngul.

Elomunito ngican lugu daadang anera epalag ngariongeta nguna epolokinito ngakiro ngun, ekudwoko ngatameta kotere atenitor kan ngaronisya ngun, emam ngiboro ngulu dipaunet ka kiuriaret ngakiro ngun, ekudwoko ngisilinga dang kotere etic ngol, emam nyisibakitai eyok duke aloreria ejok, nai nooi eyarikinito ngitunga ngulu alalak nalup.

Ariamu Uganda ngican nooi anera etunyun ngaronisya nguna ayaut Aonite ka esipiyosi ngitunga ayeun akiyar ngina ajokan, ikwa,

- Akiru angakako ka ekuwam 1997/98
- Akalele 2007 alotela angulu alalak
- Eron a 2005 alokwap Uganda, ka eron ngolo abongunit ngarwa 7 alokiding 1991-2000

Ayaut ngakiro nugu daadang ngican ngulu apolok ka ngulu aronok, anera atwaka ngitunga ngulu alalak, atwaka ngibaren, aritanakin ngidaracai, aleleya ngikinyom anamanat, abwangun ngidekesio angakipi ikwa cholera, ejuanasi ngataparin dang.

Esipiyo Aonite alo Uganda apukan kaapei ka ngitunga ayeun akiyar ngina ajokan

Epiyo ngitunga akiboikin nakiyar ngina ajokan anera angopiya akiru ka ecamit angopiyar jik

Akitare

Epite ngolo eoniyonoreta ngikinyom anamanat ka epite ngolo enyamuwanaria akolong akimuj anamanat inges elomunit anera angopiya akiru.

Eyatakin akoro nooi ka eron anera emam akimuj elomunit anamanat anera aoniyosi ngikinyom kori aleleyana akalele Aleleya akiru ngalup nooi anamanat, ka anom akolong dang ngalup anamanat nooi.

Eyelun ekutelek dang kaapei ka ekurut ka emoogo dang ka ngikur ngulu enaikinito aonite.

Agogongior epite ngolo kitiyaet ebeccara, epiyor akingad akimuj ka iitana akimuj ngina alalan alotela angulu alokinga

Ngataparin

Ejuanasi ngangololin nguna alalak, ejuanasi ngakujan ka eitanit dang anera eoyak ngirwa ka aonite ka eringa iyatasi nooi.
Ewoku akalele ngikur ka ngacin akinyalakin ka ngakipi alotaunio (nabur) ka loreria dang nataparin ka lopworin, tosodi ayaut ngidekesio ngulu egelegelia.

Angaleu

Iyatasi ngidekesio dang nooi ikwa malaria, lobukejen, lolibakonyen ka akiurut. Iyatasi ngidekesio a Cholera ka awala dang (ngidekesio angigooro).

Ngamon ka ngipworin

- Adaun ngikito ka ngityang anamon ngulu sek eyaunito ekitoe angidekesio lotunga.
- Adipaun epite ngolo eyareta ngikito anaonite nooi.
- Epiyo ngikito anaikin aonite, tosodi acamut ngulu alalak ainiyar.
- Ejuanasi ngipworin ka ngataparin nguna alalak.
- Elocokin ekabila anginya, nai nooi aneni irajasi ngibaren, tosodi ariamut ngibaren ka ngityang ngican nooi.
- Adaun nginya angibaren kotere angopiyarit ka akru, tosodi asalut ngibaren dang, ka adaun ibore imujete ngikeyokok ngulu sek eyarikinito lobaren ngul.

Akiswom

Kotere ngatwokiso ikwa akalele, ipiyori ngidwe alosit losukulo, eritanakin ngakais anguna ka ekidon angakako, eriamunete ngidwe tar ngidekesio anakiro angun.

Ngirotin ka ngakais

Iwokonori akalele ngidaracai, ibwaliyari ngirotin ka eritanakin ngakais dang

Ngikamukumukui

Edalacuun ngatabab alokamukumukui, etwakete ngitunga, emunaar ngikinyom ka etingyaari etic ngol ngitunga ka akilo akitare.

Nguna elosikinit urcs anaonite

- Elosikinit URCS anarionget ka adipaun ngaronisya akitiya ngakiro nugu;
- Akitomat ngitunga ngakipi nguna asegak
 - Akisiboi ngitunga anakais anguna edukitoi ejok (acoitor akalele)
 - Akimorikin ka ngitunga angitela angulu eriamunito ngican ngul akikeun akec kiyar kotere tonaikis aonite.
 - Ayeun epite ngolo kitaet ejok ka eboyos ngolo ajokan.

Nyo itiyakini iyong akitonaikin ngitunga akiboi alotela angulu ka aonite?

- Togeu akilocokin ngikoniticyo ka ngulu angitunga angul.
- Tocoite akitub ngikito, togeu akidup ngice.
- Tocoite akitelonor ngakipi alopworin, nai togeu akitere ngipworin ngul ejok.
- Kisitiya ngisingirio ngulu enyamete ngamakaae nguna ekudwoko.
- Kigang epite ngolo ingadaere akimuj ejok.
- Tocuni ageseya ejok, kinyaka ngakafeerai kisitiyai nabo kori

Nguna Engarenok

Ateker ngina igangit akiyar angulu palag

Nguna Elosikinitoe

Acunakin apedor angitunga kan akikeunia akiyar angulu palag alo Uganda

Ngikisila

Atungaanut
Acoit atyakyatya
Agaara
Akipuka bon
Akingaranakin
Akimorikina
Arukit kaapei

FOR MORE INFORMATION
The Secretary General

Uganda Red Cross Society
Plot 28/30 Lumumba Avenue, P.O. Box 494 Kampala
Tel: +256 414 258701/2, +256 312 260615/6/7/8 Fax: +256 414 258184
Email: sgurcs@redcrossug.org Website: www.redcrossug.org

**Ikirukit iwon
ka aonite
Towe! Akit!**